

Гібридна війна нового типу як загроза національній безпеці держав

У цій книжці розкрито природу та зміст гібридної війни нового типу, проаналізовано ключову інформацію з відповідних світових офіційних джерел, наведено думки аналітиків, експертів, фахівців з кібербезпеки, військової справи, психології. Представлені технології та інструменти протидії гібридним та асиметричним проявам кібервійни як складові державного забезпечення національної безпеки, що дає змогу розробити ефективні заходи стримування та протидії розгортанню гібридних війн, правильно застосувати до них норми міжнародного права, посилити потенціал країн у питаннях досягнення цілей безпеки.

Книжка становить інтерес для широкого кола фахівців, які займаються проблемами забезпечення енергетичної, продовольчої, інформаційної та кібернетичної безпеки, поточного та стратегічного розвитку аграрного сектору та енергетики, а також буде корисною в освітніх цілях.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	9
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	12
ВСТУП	14
1. ЕНЕРГЕТИЧНІ ВІЙНИ, ТЕХНОЛОГІЇ ПРОСУВАННЯ ПРОВІДНИМИ СВІТОВИМИ ЕНЕРГЕТИЧНИМИ ГРАВЦЯМИ ПРОЄКТІВ У СФЕРІ ЕНЕРГЕТИКИ ЯК ЧИННИКИ ПЕРЕРОЗПОДІЛУ ЕКОНОМІЧНОГО ТА ПОЛІТИЧНОГО ВПЛИВУ У СВІТІ	17
1.1. Коротка історія енергетичних війн	17
1.2. Структура світового ринку енергетики в сучасних умовах: чинники, що визначають розвиток глобальної енергетики, диспозиції міжпаливної конкуренції	32
1.2.1. Оцінка світових запасів нафти, газу та вугілля	33
1.2.2. Вугілля, нафта і газ у світовому енергобалансі	38
1.2.3. Атомна енергетика	44
1.2.4. Сонячна енергетика	46
1.2.5. Вітроенергетика	46
1.2.6. Гідроенергетика	47
1.3. Карта енергетичних і геополітичних інтересів основних вигодонабувачів у світовій енергетиці. Загрози енергетичній безпеці країн, що йдуть від сучасної структури світового ринку енергетики	48
1.3.1. Становище США на світовому енергетичному ринку	49
1.3.2. Становище Росії на світовому енергетичному ринку	51
1.3.3. Становище Китаю на світовому енергетичному ринку	53

1.3.4. Становище Близького Сходу на світовому енергетичному ринку	54
1.4. Енергетичні «спецоперації» провідних світових енергетичних гравців та корупційні прояви у цій сфері як інструменти глобального впливу в міжнародному протистоянні, пов'язаному з боротьбою за контроль над енергоресурсами	61
1.5. Сутність та аналіз світових енергетичних стратегій. Зміна балансу сил у світовій енергетиці та коригування національних енергетичних стратегій ...	72
1.5.1. Стратегія європейської енергетичної безпеки (European Energy Security Strategy) 2014 р.	73
1.5.2. Дорожня карта Європейської Комісії з енергетики до 2050 р. 75	
1.5.3. Зміна балансу сил у світовій енергетиці та коригування національних енергетичних стратегій	76
1.5.3.1. Диверсифікація постачання енергоресурсів	77
1.5.3.2. Перспективи подальшого переходу на «зелену» енергію (з низьковуглецевих та ВДЕ).	82
1.5.3.3. Поширення водню.	83
1.5.3.4. Атомна енергетика	84
1.6. Світові тренди диверсифікації світового паливно-енергетичного балансу з акцентуванням на розвитку атомної енергетики, відновлюваних джерел енергії та нових енергетичних технологій.	88
1.7. Глобальні технологічні тренди на світовому ринку енергетики в сегменті передових технологічних рішень, пов'язаних з використанням в енергетиці малих модульних (ядерних) реакторів (SMR).	96
2. ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ. СВІТОВІ ПРОДОВОЛЬЧІ ВІЙНИ	107
2.1. Стан справ і загрози у сфері продовольчої безпеки у світі. Продовольча безпека — пріоритетний напрям міждержавної взаємодії	107

2.2. Торгівля сільськогосподарською продукцією у світі: динаміка та основні тенденції. Стан регіональних ринків сільськогосподарських товарів. Рейтинг країн світу за рівнем продовольчої безпеки	132
2.3. Ключові суб'єкти діяльності в галузі глобального харчування. Міжнародні організації в системі світової продовольчої безпеки	146
2.3.1. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (The Food and Agriculture Organization) (ФАО/FAO)	147
2.3.2. Всесвітня продовольча програма ООН (World Food Programme) (ВПП/WFP)	150
2.3.3. Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку (International Fund for Agricultural Development) (МФСР/IFAD)	152
2.3.4. «Велика сімка» (G7) та «Група двадцяти» (G20)	153
2.3.5. Світова організація торгівлі (СОТ)	153
2.3.6. ЮНІСЕФ	155
2.3.7. Міжнародна зернова рада (International Grains Council) (МЗР/IGC)	156
2.3.8. Міжнародна організація з цукру (International sugar organization) (МОЦ/ISO)	157
2.3.9. Міжнародний кооперативний альянс (International Cooperative Alliance) (МКА/ICA)	157
2.3.10. Міжнародна асоціація економістів сільського господарства (International Association of Agricultural Economists) (МАЕСГ/IAAE)	158
2.4. Причини сучасної світової продовольчої кризи. Наслідки війни між РФ та Україною для глобальної продовольчої безпеки	159
2.5. Міжнародне правове регулювання забезпечення продовольчої безпеки	175

2.6. Розвиток міжнародно-правової співпраці щодо забезпечення міжнародної продовольчої безпеки. Посилення потенціалу країн у питаннях досягнення цілей продовольчої безпеки.	185
2.7. Історія світових продовольчих війн	192
3. ПРОТИДІЯ ГІБРИДНИМ ТА АСИМЕТРИЧНИМ ПРОЯВАМ КІБЕРВІЙН ЯК СКЛАДОВА ДЕРЖАВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	203
3.1. Кібервійна: поняття, історія, особливості, сучасні тенденції та етапи здійснення.	203
3.2. Гібридний (асиметричний) вимір кібервійн як інструментів впливу на геополітичному рівні. Технології та стратегії гібридних війн	213
3.3. Концепція, технології мережецентричної (мережевої) війни та перспективи їх упровадження на практиці. Можливості застосування кіберзброї в сучасній мережецентричній війні. Формування захисту від кіберзброї в міжнародних конфронтаціях.	226
3.4. Найвідоміші кібератаки на критично важливі об'єкти у світі: історія, типи кібератак	242
3.4.1. Атака мережевого хробака Helkern	243
3.4.2. Атака мережевих хробаків Duqu, Flame, Stuxnet, Gauss та Sputnik. Міждержавна кампанія з кібершпиунства Red October	243
3.4.3. Кібератака хробака-вимагача WannaCry як найбільшого вірусу-шантажиста у комп'ютерній історії	245
3.4.4. Кібератака 2019 р., що викликала блекаут у Венесуелі	246
3.4.5. Кібератаки 2008 р. та 2019 р. в Грузії.	246
3.4.6. Кібератака Sunburst 2020 р. в США	247
3.4.7. Кібератака вірусу-вимагача Petya.A — найбільша кібератака в історії України	248
3.4.8. Систематизація наймасштабніших кібератак в історії людства проти критичної інфраструктури різних країн світу	250

3.5. Кібервійська провідних держав світу: розроблення заходів стримування, протидії та розгортання кібервійн	255
3.6. Застосування норм міжнародного права до кібервійн. Міжнародні структури, які забезпечують кібербезпеку на глобальному рівні. Світове кібернетичне протиборство та механізми стримування, стабілізації та протидії кіберзагрозам . . .	265
3.6.1. Особливості діяльності Агентства ЄС з кібербезпеки ENISA (до червня 2019 р. — Європейське агентство з мережевої та інформаційної безпеки).	266
3.6.2. Особливості протидії кіберзагрозам та здійснення кібероборони у країнах-членах НАТО. Органи управління НАТО у сфері кібероборони	269
3.6.3. «Талліннський посібник 2.0 з міжнародного права, застосовного до кібернетичних операцій»	271
3.6.4. Застосування норм міжнародного права до кібервійн. Світове кібернетичне протиборство та механізми стримування, стабілізації та протидії кіберзагрозам	272
4. ІНСТРУМЕНТИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІЙН В УМОВАХ МЕРЕЖЕВОГО СУСПІЛЬСТВА	277
4.1. Основи концепції інформаційної та психологічної війни. Теорія і практика проведення інформаційно-психологічних операцій	277
4.2. Різновиди інформаційних війн. Види інформаційно-психологічної та інформаційно-технічної війн	291
4.3. Технології інформаційних війн та глобального управління соціополітичними процесами. Інформаційні віруси — нова зброя масового враження.	295
4.4. Маніпулювання інформацією, суспільною свідомістю та соціальним настроєм як технологія та інструментарій латентної інформаційної війни.	304

4.5. Сучасні психотехнології впливу на особистість в умовах реалізації кіберзагроз та ведення інформаційних війн	313
ВИСНОВОК.....	321
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	324
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА	341

Книги, які можуть вас зацікавити

Ворожі ІПСО. Як визначити та протистояти

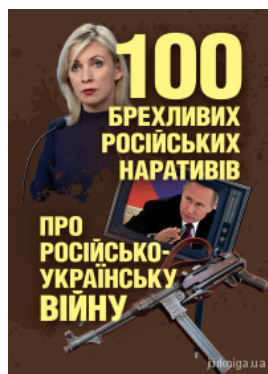
Пропаганда

Сугестивні технології маніпулятивного впливу

Військові операції: оперативне мистецтво та військові дисципліни

100 брехливих російських наративів про російсько-українську війну

Разведка и её деятельность

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт →](#)